

42580

9/16

SLOVENSKI

GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

izhaja vsak četrtik
in velja s poštnino
vred in v Mariboru s
poštovanjem na dom
za celo leto K 5.—
za pol leta „ 2.80
za četrt leta „ 1.30

Naročnina se pošilja
upravnilstvu v tiskarni
sv. Cirila, koroške
celine št. 5. List se
pošilja do odpovedi.

Deležniki katol. tisk.
društva do-
bitve list brez po-
sobne naročnine.

Pesamezni listi dobe
se v tiskarni in pri
gospodu Novak-u na
velikem trgu po 10 A.

Rekopis se ne vra-
čajo, neplačani listi
se ne sprajemajo.

Za oznaki se plačuje
od navadne vrstice,
če se natisne enkrat,
po 12 h, dvakrat 18 h,
trikrat 24 h.

Štev. 1.

V Mariboru, dne 5. januarija 1899.

Tečaj XXXIII.

Vabito na naročevanje.

Ob novem letu vabimo uljudno vse dose-
danje naročnike „Slov. Gospodarja“, naj se
naročijo še nadalje za leto 1899 na list, ki
je in še tudi naprej zagovarja resno in vestno
koristi sv. cerkve in slov. ljudstva pa ne išče
o tem, kakor kaže že njegova cena, nikjer svoje
koristi.

Z novim letom izhaja naš list v isti obliki,
kakor dozdaj in tudi cena mu ostane ista, dok-
ler se ne odpravi časnikarski kolek.

Kdor more, naj pristopi med deležnike
„katol. tisk. društva“, da se „Slov. Gospodar“
vzdrži tudi nadalje pri tej nizki ceni.

Deležnina „katol. tisk. društva“ znaša
za celo leto 5 gold. in je v tem že tudi naročnina
za „Slov. Gospodarja“. — Naročnina na
znaša za celo leto 2 gld. 50 kr., in za pol
leta 1 gld. 30 kr., ter za četrt leta 65 kr.

Naročnina se pošlje najlaglje po poštnih
nakaznicah upravnilstvu „Slov. Gospodarja“ v
tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

Odbor kat. tisk. društva.

3. Vspehi zadrug v Žalcu in Horjulu,
govorita voditelja Iv. Kač in J. Sta-
novnik.
4. Raiffeisenove posojilnice, govori tajnik
celjske »Zveze«.
5. Razgovor.

Zavedni rojaki! Pridite od blizu in
daleč v obilnem številu na napovedani
shod. Posebno upamo, da pride na shod
veliko zastopnikov kmetskega stanu.
Shod je poučen in ima namen, spravi-
ti zadružno organizacijo na Spodnjem
Štajarskem v hitrejši tok. Somišljeniki,
agitujte za shod!

Novo leto.

Le vkup, le vkup, uboga gmajna!
Nar. pesem.

Vedno v širje in širje kroge je začelo
prodirati prepričanje, da so sedanje družabne
razmere pri nas v Avstriji (kakor drugod) na
smrt bolane in da jim je treba prikladnega
in brzega zdravila. Nezdravi pojavi se pri-
kazujejo posebno na gospodarstvenem polju.
Kot zdravnika bi morala v prvi vrsti na-
stopiti vlada in državni zbor, ali onadva sta
sedaj obsojena od nemško-narodnih kričačev
na popolno nedelavnost. Zato je bolnik pri-
siljen, da je zajedno tudi samemu sebi
zdravnik. Seveda to ni navadno in vsakdanje

razmerje, a v sili se človek mora posluževati
tudi nenavadnih in nevsakdanjih pripomočkov.

Liberalno postavodajalstvo je tudi pri
nas v Avstriji razvezalo družabne vezi ter
s tem doseglo, da se mora sedaj vsak ud
človeške družbe sam za se boriti za svoj
gospodarstveni obstanek. S tem se je zaneslo
med človeštvo veliko zlo. V gospodarstvenem
gibanju in življenju se ne gleda več na
skupni blagor in korist cele države, celega
naroda ali celega stanu, ampak tukaj se
bojujejo med seboj le težnje in koristi po-
sameznikov. Kdor je bolj bogat, kdor je bolj
zvit, isti zmaguje nad ubogim in poštenim
sozemljanom. Pridnost in poštenost je v tem
boju le podrejenega pomena.

Položaj vseh stanov se je vsled raz-
rahljanja družabnih vezi zdatno pomaknil na
slabo stran. Le jeden stan se je razvil v
naši liberalni dobi do nenadne mogočnosti,
to je trgovski stan z vsemi svojimi izrastki
in pritiklinami, kakor so špekulantje, pre-
kupci in agentje. Ta prikazen je popolnoma
naravna posledica liberalnega postavodajalstva.
Osamljen se je postavil vsak človek v vroči
boj za svoj obstanek. Vezi različnih stanov
med seboj so se pretrgale in posameznik, ki
je bil navezan na delo, ni imel dovolj časa
ne dovolj znanja, da bi skušal pretrgane niti
zopet spojiti. Vsled tega so se med različne
stanove vrinili posredovalci, ki so si stavili
nalogo, zadovoljevati potrebe proizvajajočih
in odjemajočih stanov. Čim bolj se je ugnjezdil
liberalizem med nami, tem bolj so se od-
daljili proizvajajoči in odjemajoči stanovi, in
tem več posredovalcev, agentov, prekupecev,

Javen shod

se priredi v četrtek dne 12. januarija
ob 1/2 11. uri predpoldan v prostorih
hotela »zur Stadt Wien« v Mariboru
s sledečim vsporedom:

1. Pozdrav, govori dr. R. Pipuš.
2. Zadružno vprašanje, govori drž. posl.
dr. J. E. Krek.

Listek.

Otrokova ljubezen.

(Povest; spisal M. T. Savinjski.)

Božični prazniki! Komu izmed nas ne
bije ob teh besedah srce burneje, kogar ne
navdajajo blaženi spomini iz one srečne dobe,
ko smo, še otroci, z žarnimi očesi sedeli
krog drage mamice, ki so stavili jaslice, ko
smo tako srečnega srca zlatili orehe ter obe-
šali rudečelične jabolčke ob temnozelene
smrekove veje, ki so s svojim svežim, praz-
ničnim duhom napolnjevale sobo. Kako brez-
skrbno in radostno smo stopali ob roki ma-
terini ali pa med drugimi otroci po trdo
zamrzlem snegu k polnočnici, mrzli veter nam
je bril v obraz, čestokrat še so naletovala
snežinke, a kaj za to, saj je božični večer,
saj hodimo pozdravljat novorojenega Jezuščka.

Kdo se pač božiča tako veseli kakor
otroci! In še zdaj, sleherno leto hité nam
mislí nazaj, porajajo se nam čustva, ki so
nas nekoč tako osrečevala, spominjamo se
matanko vseh dogodkov, ki smo jih takrat
doživeli.

Meni se je sosebnó žalno-veseli dogodek,
ki se je vršil na sveti večer — že pred več
desetletji — vtisnil globoko v spomin, in

vsakrat, če se ga domislim, mi je nekako
milo, mehko pri srcu, in ne morem si kaj,
da bi ga sedaj tudi Vam ne pripovedoval:

Bilo je leta 186., zadnji teden pred bo-
žičem. Dobri gospod katehet so opozorili
otroke na prihod milega Zveličarja. Kaj lepo
so jih vspodbujali, da jim je treba malemu
kralju Jezusu prinesiti kakovo darilce k jas-
licam, na sveti večer pa se mu popolnoma
darovati. A nasproti so rekli, da deli tudi
Božiček vsakemu otroku milosti, katerekoli
si želi izprositi in to sosebnó na božični
večer.

Veselo hité otroci proti domu, le Vrhni-
kova Micka, majhna učenka drugega razreda,
hodi nekam zamišljeno svojo pot. Kaj hoče
ona Zveličarju darovati? Za kaj ga prositi?
Oče Vrhnikov ležijo uže vse leto priklenjeni
na bolniško postelj in vsaki dan so prič-
kovali sosedje, da se bode oglasil mrtvaški
zvon ter oznanil smrt ne ravno priljubljenega
vaškega krčmarja Vrhnika. Le on ni hotel
ničesar slišati o smrti, ničesar o spravi z
ljubim Bogom. Vse prigovarjanje prijateljev,
rahle besede zveste žene so bile zaman, in
bati se je bilo, da se njegova duša nespo-
korjena vrne k Bogu.

«Micka, moli za očeta, da se spreobrnejo
in dadó spovedati,» rečejo tokrat mati domov
prišedši deklici: «tako slabi so že!»

Zdaj se je otroku zjasnilo, kaj da hoče
izprositi od novorojenega Zveličarja. Tožen
obraz dobre matere, njih globoko vdrté, za-
jokane oči, povedale so rahločutnej deklici
več nego je umela iz besed — prositi hoče
za spreobrnitev očeta.

Dobro dete si nabira ves teden zakladov
kot darilca malemu kralju, saj mu najbolj
dopada s pobožnostjo v molitvi in pokorščino,
tako so djali gospod katehet.

Vse si s pristréno radostjo zapisuje na
listek, nad kojega zapiše: «Vse to hočem da-
rovati Tebi, ljubi Jezušček, da nam spreobrneš
očeta; tudi svoje srce, svoje življenje Ti
darujem.»

Prišel je zaželjeni božični večer. Zvonovi
so peli preko sneženih gričkov, in jasne
zvezdice so lesketale tako čisto in svetlo
ter toli ljubko migljale, kot bi se tudi one
veselile svete noči.

Vrhnikova Micka je hodila z drugimi
otroci k polnočki. Pod debelo volneno ruto,
v kojoj so jo skrbna mati zavili, stiskala je
mrzle ročice ter tajno skrivala listek — za-
pisana darilca za ljubega Zveličarja. Kako
pobožno je pri sveti maši sklepala ročice, in
očesca njena se niso obrnila od majhnega
Jezuščka, ki je bil tam v jaslicah položen na
oltarju.

«Spreobrne očeta,» prosi dobro dete,

9 29. I. 1947/9324

trgovcev spekulantov se je vrnilo med nje. In kdo plačuje ta posredovalni stan? Delavski stanovi in uživajoči stanovi.

Trgovski stan v svoji sedanji razsežnosti ni potreben v človeški družbi. Naj nas tukaj nikdo krivo ne razume! Mi pravimo, da v sedanji razsežnosti ni potreben. Kajti zakaj bi moral kmet, majhen obrtnik, delavec drago plačevati tam posredovalnega človeka, kjer si svoje stvari sam lahko ceneje oskrbi? Da nismo v tem obziru s svojim mnenjem osamljeni, nam dokazuje najnovejši tok v sedanji človeški družbi, ki se javlja v snovanju konsumnih društev, zadrug in posojilnic.

Načelo konsumnih društev in zadrug je, da se potrebe udov nakupujejo kolikor mogoče ceno, in da se pridelki prodajajo kolikor mogoče drago. Posojilnice pa imajo namen, podpirati svoje ude v slabih časih in nesrečah. To najnovejšo gospodarstveno gibanje bo hasnilo sosebno proizvajalnim stanovom a tudi ozirajočim ne bo škodilo.

Slovenski narod je narod kmetov, malih obrtnikov in delavcev. Zato pa mu snujmo konsumna društva, zadruge in posojilnice, da se gospodarstveno okrepi in ojači. Mnogi rodoljubi gledajo z nekako nezaupnostjo na novo gibanje. Nezaupanje ni na pravem mestu. Nove družabne razmere potrebujejo novih zdravil.

Rojaki, ne ogibajmo se novega gospodarstvenega gibanja, ampak ravno nasprotno, zastavimo odslej vse svoje moči, da ohranimo našemu narodu zraven vere in jezika tudi njegovo zemljo. To bodi vodilo našega delovanja v novem letu.

Zavedne občine.

V preteklem letu so mnoge štajarske občine dokazale, da jih zares preveva odločno narodni duh in da dobro razumevajo položaj celokupnega slovenskega naroda. Žalivo za naš narod je, da se na njegovem ozemlju uraduje v tujem nemškem jeziku, da se višja izobrazba podeljuje tudi le v tujem jeziku in da se po uradih na vseh napisih in tiskovinah čestokrat šopiri jedino le nemščina. Naše občine so se začele ponosito zavedati naših narodnih pravic in zato niso mogle gledati, da se domači jezik mora na vseh krajih in koncih skrivati v kot. Neprenehoma so vlagale prošnje za najnujnejše slovenske potrebe, za slovensko nadsodišče, za slovensko vseučilišče in za enakopravnost slovenskega jezika po vseh uradih. Mnogoštevilne so te prošnje. Žal, da imamo le one prošnje v rokah,

ki so se izročile poslancu J. Žičkar-ju. Bodi nam dovoljeno, navesti vsaj te narodne in zavedne občine!

Za slov. nadsodišče v Ljubljani so vložile pri c. kr. pravosodnemu ministerstvu prošnje sledeče občine in korporacije: Okrajni odbor v Slovenjem Gradcu, ob enem je prosil, naj c. kr. okrajna sodišča in notarijati s slovenskimi strankami občujejo le v slovenskem jeziku, v istem smislu občina Šmartin pri Slov. Gradcu, Št. Janž pri Dravbergu, Pameče, Stari trg, Lehen, Golavabuka, Podgorje, Ljubno, Luče, Solčava, Št. Vid pri Slov. Gr., Vrhe, Št. Ilj pod Turjakom, Mislinja, Št. Miklavž, Sv. Lovrenc v Slov. goricah, Dragovič, Sakušak, Zagorci, Hlaponci, Litmerik, Hardek, Lušečka vas, Stanosko, Kat. polit. društvo za vranski okraj, Sele, Razbor, Št. Ruprt nad Laškim, Sv. Jur pod Tabrom, Hrastje in Mota, Kapela, Boračeva, Rihtarovci, Očeslavci, Radenci, Koprivnica, Sopote, Št. Jur ob južni železnici, Katol. polit. društvo za kozjanski okraj, Veternik, Presično, Poličane, Fornim, Gajevci, Malaves, Mezgovci, Moškanjci, Muretinci, Samošek, Sv. Marjeta Skomarje in Hudina. Na državni zbor so vložile prošnje Bezovica, katol. polit. društvo v Konjicah, Dolič, Nadole, Kočice, Černožiše, Braslovče, Ljubnica in Stenice, Slivnica, okrajni odbor v Ptujju, občina Zreče, Zakot, Tinsko, Roginska gora, Grušovje, Zibika, Rajhenburg.

Vsi ti okrajni odbori, občine in društva so po istem poslancu vložile tudi prošnje za ustanovo vseučilišča v Ljubljani, potem mnogotere izmed njih na železnično ministerstvo za slovenske napise na železničnih postajah po Spodnem Štajarskem, za klicanje postaj v slovenskem jeziku in za železnične uradnike, ki so zmožni slovenskega jezika.

Veliko občin in korporacij je vložilo po istem poslancu prošnje za slovenske napise in pečate pri nekaterih poštah na Spodnjem Štajarskem in sicer pri pošti v Slovenjem Gradcu, v Mezi pri Dravi, v Mislinji, v Poličanah, v Radencih, v Makolah, v Moškanjih, v Vitanji, v Konjicah, v Oplotnici, v Ivanovcih, v Ptujem in Mali nedelji. Nekaj prošenj, ki so se doposlane proti koncu leta, se vložijo takoj ob začetku prihodnjega zasedanja pri dotičnih ministerstvih.

V seji državnega zbora dne 20. decembra 1898 je pa imenovani poslanec v družbi z mnogimi drugimi slovanskimi poslanci vprašal skupno ministerstvo, ali ono pripoznava pravico slovenskega ljudstva zahtevati, da se mu pri vseh uradih po pokrajinah, kjer prebivajo sami Slovenci ali pa mešani z drugimi narodi, napravijo slovenski napisi? Potem, ali

je ministerstvo pripravljeno, tej opravičeni zahtevi Slovencev vstreči? Vlaganje takih brezštevilnih prošenj prizadeva mnogo truda občinam samim; po nekaterih občinah ni za napravo take prošnje zvedenega moža; a po nekod pa je občinska uprava slovenske občine v rokah naših narodnih nasprotnikov. Ministerstvo naj torej ne čaka še le na naše prošnje; ono je v smislu te interpelacije dolžno samo ob sebi, ne da bi ga poslanci vedno morali dregati, oskrbeti, da se po slovenskih krajih napravijo slovenski napisi.

Pri tej priložnosti moramo pa še nekaj važnega opomniti. Če zahtevamo Slovenci od vlade, naj nam dopisuje v našem jeziku, naj nam napravi slovenske napise in pečate po svojih uradih, je pa tudi naša dolžnost, da uradujemo z vlado vseskozi v slovenščini, da tudi mi skrbimo, naj se po slovenskih krajih napravijo slovenski napisi, po naših občinskih uradih, po naših trgovinah, gostilnicah itd. V tem obziru bo treba še resne besede do mnogih trgovcev, obrtnikov itd. po spodnještajarskih trgih in mestih. Za danes naj zadostuje ta kratka opomba.

Deželni zbor štajarski.

Gradec, 29. dec. 1898.

Kdor je mlsil, da bo druga seja deželnega zbora, 29. decembra zopet tako mirna, kakor prva, se je pač hudo zmotil. V imenu nemških narodnjakov je napadal siloviti Walz vlado ter imenoval razne državneke, med njimi celo sedajšnjega ministerskega predsednika, državne hudodelnike. Deželni glavar grof Attems je sicer tudi sam velik Nemeč in nasprotnik Slovanov, vendar je Walza pokaral radi tega izraza.

Baron Rokitsansky je napadel v svojem govoru nemške katoličane, Čehe in Poljake. Poslancem katoliške stranke je še povedal, da za zdaj se še trpijo v deželni zbornici.

Ker sta predgovornika očitala Slovanom, da delajo na razpad Avstrije, se je temu uprl deželnega glavarja namestnik dr. Serbec z vso močjo ter dokazal, da so Slovani bili vsikdar, kadar je pretela Avstriji nevarnost, v dejanju pokazali svoje domoljubje. Zastran pogodbe z Ogrsko je omenil govornik, da so nemški liberalci z malimi izjemami zmirom imeli prvo besedo v Avstriji, oni so sklepali l. 1867 prvokrat pogodbo z Ogrsko ter jo napravili tako nesrečno, da je zdaj Slovani ne morejo na mah zboljšati. Nemci so voz zavlekli v blato, slovani pa ga sedaj ne

»spreobrni ga moj ljubi Jezušček! Glej, ta mala darilca sem ti prinesla,» to rekši, potegne listek izpod rutice ter ga čita šepetaje.

«Nimam drugega, revni smo, a dam še ti svoje srce in vse, vse, karkoli hočeš, saj me ne bodeš zavrgel. Gospod katehet so rekli, da danes vsako dobro prošnjo uslišiš. Oh, spreobrni očeta!»

Solze so padale ljubkemu otroku iz modrih očesc ter mu porosile cvetoče ličice.

«Kakor angelj je ta deklica,» tako misli sosed, ki jej nasproti sedi.

Molitve čistega srca predró oblake in tudi Vrhnikovo Micko je uslišal novorojeni Zveličar.

Ljudje so se gnjetli iz cerkve ter veselo hiteli po strmi poti ob bregu navzdol. Nankrat se zasliši glasen vsklik:

«Pomagajte, pomagajte!»

Vse se obrne, vse hiti nazaj; kaj je bilo? Vrhnikova Micka se je izpodrznila po strmi ledeni poti, ne vstane več, nezavestna je, morda celo mrtva! Glasno jokajo otroci, žene jo vzdignejo, ponesó proti cerkvi, kamor prihité tudi gospod katehet. Na prvi pogled spoznajo svojo najpridnejšo učenko, kličejo jo po imenu, jo skušajo vzdramiti, a zaman, deklica ne odpre več milih očij. Le enkrat še vzdihne . . . «Jezušček . . . očeta . . .» diha vedno redkeje, a nazadnje izgine vsako

znamenje življenja . . . nedolžna otroška duša se je preselila v nebesa.

A kaj drži tako krčevito mrtva ročica? Majhen listek je: «Vse to ti hočem darovati, ljubi Jezušček, da nam spreobrneš očeta, svoje srce, svoje življenje . . .» Srce je zastalo za trenotek okoli stoječim, ko jim preberó te vrstice gospod katehet. Tudi njim se je poznalo na trepetajočem glasu ganutje srca. «Dober otrok, tvoj dar je vsprejet,» tako vzdihnejo in imeli so prav.

Dva dni pozneje se je preselila duša očeta Vrhnikovega spokorjena k svojemu Bogu. Žrtev ljubeznjivega otroka mu je omehčala srce; sveta noč s svojim pretresljivim dogodkom je obudila v dosedaj trdovratnem grešniku vest, spravil se je z Bogom in srečno umrl.

Pisma mladega urednikoviča.

Spoštovani prijatelji! Evo me, mladega urednikoviča! Tudi jaz sem srečno prikobacal iz starega leta v novo leto. Prikobacal? Ne, to ni pravi izraz za mladega urednikoviča. Mladi urednikovič, kateremu so že v zibelko položili sestrici milobo in veličastnost, da ga zvesto spremljata skozi celo njegovo življenje, on ni prikobacal v novo leto. Ne, mladi urednikovič ni prikobacal, ampak on

je priskakljal, nežno, rahlo, ljubko je priskakljal iz starega leta v novo leto. In srečno priskakljavši v novo leto Vam pošilja mladi urednikovič sedaj svoje iskrene, prijateljske pozdrave!

Kako se kaj počutite v novem letu, dragi prijatelji? Dobro? Zavidam Vas! Jaz, mladi urednikovič, nisem srečen v novem letu. Nesrečo, neizmerno nesrečo vlivajo v moje mlado srce spomini na staro leto. Kajti, kaj je bilo za me, mladega urednikoviča, staro leto? Bila je dolga vrsta neprestanega dela, trpljenja in tudi poniževanja. Da, tudi poniževanja! Dovolite, da Vam naslikam najžalostnejši dogodek svojega življenja.

Gotovo še se spominjate, da je lani naš urednik in moj gospod ravno v poletnem času, ko se listom najslabše godi, zaradi pomanjkanja dopisov in novic, izginil v toplice. Rekel je, da je nagloma dobil v prste protin, ki mu brani pisati. Z njegovim odhodom so se vsi uredniški posli osredotočili v rokah mladega urednikoviča. Pomislite, to je bilo v vročem poletju! Namesto da bi poskušal v Dravi svojo spretnost v plavanju, moral je mladi urednikovič sedeti za uredniško mizo ter v potu svojega obraza pisati zanimive notice in navdušene članke. Ni čuda, da je tedaj v vseh žilah mladega urednikoviča vskipela vroča mladeniška kri . . . In mladi

morejo spraviti takoj na pravo pot. Nemški narodnjaki so sicer ugovarjali tem besedam, a ovreči jih niso mogli.

Grof Stürgkh tolmači cesarsko pismo, katero govori o deželni samoupravi, tako, da se ne smejo pravice dežel razširiti. Potem želi, naj se združijo vsi Nemci, da bodo pripravljene, kedar pride zopet čas, da oni prevzamejo vodstvo države. Kakor bi zdaj ne imeli sami Nemci vsega upliva na državno upravo!

Prelat Karlon je zavrnil nemškega «krivega preroka» kakor je imenoval Rokitsanskyja, z jako zbadljivimi besedami. Katoliški poslanci imajo v deželni zbornici ravno tako pravico, kakor Rokitsansky. Dokler njim bodo njihovi volilci skazovali zaupanje, bodo sedeli v zbornici.

Odobrila se je na to volitev dr. Buchmüllerja iz Ljubna in potrdile so se po želji ministerstva nekatere spremembe v ubožni postavi za graško mesto, dovolilo se je za pol leta pobirati deželne doklade po lanskim visočini, na to se je deželni zbor preložil na negotov čas.

Poročilo deželnega odbora na deželni zbor je v marsikaterih rečeh zanimivo. Tako zvemo, da so do konca leta 1897 na brezobrestnih posojilih za prenovljenje vinogradov, pokončanih po trtni uši, dobili sledeči okraj:

Ptuj . . .	12.700 gld.
Rogatec . . .	7.420 "
Ormož . . .	2.820 "
Ljutomer . . .	1.670 "
Maribor . . .	760 "
Šmarje . . .	1.300 "
Sevnica . . .	11.830 "
Kozje . . .	31.310 "
Brežice . . .	50.730 "

Razven tega je dobil brežiški okraj več svote kot brezobrestno posojilo od štajarske hranilnice.

Prošnjikov pa, ki niso leta 1898 mogli dobiti takih brezobrestnih posojil, je bilo: v Ptujem okraju 64, v Rogačkem 24, v Ormužkem 3, v Ljutomerskem 1, v Mariborskem 1, v Šmarskem 51, v Sevniskem 0, v Brežiškem 573.

Brežiški okraj je pač najhujše trpel vsled trtne uši.

Politični ogled.

Cesarjev odgovor. V vseh deželnih zborih, kateri so bili sklicani, se je naprej prebral cesarjev odgovor na udanostne izjave, ki so mu jih doposlali deželni zbori za

urednikovič se je takrat spozabil tako daleč, da je v pismu do Vas trdil o svojem gospodu in našem uredniku, da mu ni prišel protin v roke, ampak lenoba, in zapisal je hudo delno grozljivo: »Ako bi sedaj vstopil v našo uredniško sobo naš urednik in moj gospod, mladi urednikovič bi iz same jeze storil v tem hipu junaško delo. Mahoma bi zgrabil urednika okoli pasu, vzdignil ga od tal ter ga vrgel v globočino našega uredniškega koša. In zaprl bi uredniški koš, se vsedel na njegov pokrov ter tamkaj sedel cele tri dni in tri noči. Naš urednik bi ječal in vzdihoval v globočini uredniškega koša, mladi urednikovič pa bi sedel zgoraj na pokrovu ter se smejal globokim vzdihom svojega urednika. To bi bila pravična kazen za nečuvveno obnašanje našega urednika!«

S tistim trenutkom, ko so bile zapisane te besede, bila je že zapečaten nesreča mladega urednikoviča. Ah, da bi jih nikdar ne zapisal! Gospod urednik je v toplicah čital moje širokoustne besede. In ni ga vzdržalo več tam, pozabil je na svoj protin ter se pripeljal domov.

Svete jeze mu je žarel obraz, ko je vstopil v uredniško sobo. Mladi urednikovič je ravno strigel nek dopis. Še vstati ni utegnil, da bi spoštljivo priklonil drobno glavico v pozdrav svojega gospoda, že so ga zgrabile

petdesetletnico njegovega vladanja. Odgovor je sestavljen v jako lepih besedah, brez posebne politične vsebine. Čehi pa so ravno zaradi tega zelo hudi, ker ni nič političnega v njem. Pričakovali so namreč, da se bodo v odgovoru omenile njihove državnopravne zahteve. Sedaj preté ministerskemu predsedniku grofu Thunu, da ga ne bodo več podpirali.

Zveza Avstrije z Rusijo. Na Štefanovo je poročal državni poslanec dr. J. E. Krek svojim volilcem v Ljubljani o delovanju v državnem zboru. Rekel je, da ima veliko krivdo na narodnostnem boju v Avstriji višje uradništvo, ki še vedno širi bebasto germanizacijo, ki je Avstriji odtrgala Lombardijo in ki hoče vse pokriti z nemškim plaščem. Govornik se je izrekel proti zvezi z Nemčijo in Italijo, ker nas ta zveza le ovira v prostem razvijanju. Kak vrišč je nastal, ko je grof Thun povedal pošteno besedo o izgonu Slovanov iz Pruske. Pod utiski zunanjega ministerstva se nam dela politični položaj. Treba nam je zveze z Rusijo. Rusija ima še trdno družinsko organizacijo, ki jo podpira ondi tudi vlada. To dejstvo bi uplivalo tudi nanas.

Češki duhovniki in socijalni demokratje. Čuda hitro se je širila socijalna demokracija na Češkem in pretil je že propad češke družbe. A vstali so češki duhovniki in šli polni svetega navdušenja v boj proti socijalnim demokratom. Z besedo in peresom delajo vrli svečeniki, da otmó milo ljudstvo ti pogubonosni hidri. Hud boj se bije na celi črti. Premnogi katoliški politični listi, katoliška politična društva in zadruga katoliških pomočnikov in delavcev nam jamčijo, da bode socijalni demokraciji odzvonilo skoro tudi na lepi zemlji češki.

V deželnem zboru koroškem se je vsprejela izjava zoper pogodbo z Ogrsko in zoper vporabo § 14. To je bila navadna demonstracija proti vladi. Slovenska poslanca Einspieler in Muri sta glasovala proti. Einspieler je vskliknil proti nemškim nacionalcem: »Ko bi vi ne obstruirali v državnem zboru, bi ne bilo treba te izjave, ne § 14!«

Poslanec rimskega papeža v Petrogradu. Kakor poročajo italijanski časopisi, naznanil je ruski car Nikolaj II. rimskemu papežu Leonu XIII. željo, naj bi se ustanovilo v Petrogradu za Rusijo mesto papeževega poslanca ali nuncijskega. Skoro vse druge države imajo že papeževega nuncijskega, le Rusija je delala izjemo. Ruska vlada je katoliško cerkev popolnoma prezirala. Skušala je se silo zatreti vsak katoliški pojav. Bil je že skrajni čas, da se krute razmere zboljšajo tudi za

urednikove roke okoli pasa, vzdignile ga od tal in eden, dva, tri . . . mladi urednikovič je izginil v globočino uredniškega koša. Celo tiskarsko in uredniško osebje se je v tem trenutku glasno zasmajalo, ko je videlo mojo nesrečo. Gospod urednik pa se je vsedel na pokrov uredniškega koša, da je šibje koša škripalo pod njegovo težo.

Da, na pokrovu koša sedel je naš urednik, a na dnu koša sem sedel jaz, mladi urednikovič. Tužna mi manjka! Kam sem zašel? V tako slabi tovaršiji še nisem bil, odkar diham pozemeljski zrak. Bil sem v tovaršiji zavrženih rokopisov! Mladi urednikovič, na katerega je prej s ponosom gledalo vse tiskarsko in uredniško osebje, vzdihoval je sedaj v globočini uredniškega koša. Kako globoko sem padel! Dolgo, dolgo je trajalo, da se je uredniku ohladila jeza. Potem še se je odvalila urednikova teža s koša, pokrov se je odprl in moje oko je zopet zagledalo luč — zlate svobode!

Toda to svidenje! Najrajši bi se zopet pogreznil v tajinstvene globočine našega koša. Ko je tiskarsko in uredniško osebje zagledalo, da sem prilezel iz koša, se je zopet zakrohotalo tako čudno, kakor tedaj, ko sem v košu izginil. Užaljen, globoko užaljen sem povesel svoje obrvi ter s trepalnicami zakril solznati punčici v očesnih jamicah, in le v

katoliško rusko cerkev. Apostolskega nuncijskega ni v Rusiji že od časa carja Pavla I., ki je vladal od 1796 do 1801 leta. Zadnji apostolski nuncijskega je bil grof Litta-Arese.

V Srbiji vedno bolj raste mrznja in sovraštvo proti vladajoči rodbini Obrenovičev. Vsega tega je kriv razkralj Milan. S svojim razuzdanim življenjem je potratil neizmerno veliko denarja po zabaviščih in kopališčih. Sedaj se je zopet vrnil v Srbijo, kjer si je vedel pridobiti mastno službo kot poveljnik srbske vojne in kjer preganja sedaj vse, kar se mu do tal ne klanja. Nikdar še se niso Srbi tako samovoljno zapirali, izganjali, kakor sedaj pod Milanom.

Dopisi.

Maribor. (Silvestrov večer.) Kakor vsako leto, priredila je mariborska čitalnica tudi letos svojim udom na Silvestrovo zabavni večer, da se skupno poslovijo od starega leta in pozdravijo dostojno novo. Pravi duševni užitek tega večera je bilo petje. Pevski zbor mariborske čitalnice je ob tej priliki prvokrat nastopil pod vodstvom svojega novega pevovodje. Vse točke so se izvajale z dovršenostjo, lahkoto in uglajenostjo, kakoršne doslej nismo bili vajeni pri pevskem zboru mariborske čitalnice. Upamo, da je z novim pevovodjo nastopila tudi za naš pevski zbor nova doba. Razven pevskega zbora pa smo imeli ta večer tudi priložnost občudovati lepozvočni glas znanega mariborskega basista in pa krasno žgolenje dražestnih slavčev iz ptujkega polja. Uprizorili sta se tudi dve igri. Igralci so proizvajali svoje uloge jako izborno, posebno nam je ugajalo igranje gospe Marinove, gospice Lenartove, Meškove in g. Nerata. Le z «intendanco» ne moremo biti prav zadovoljni. Ali se res ni mogla najti igra, ki bi imela vsaj nekoliko jedra, ki bi nam ponudila vsaj nekoliko estetičnega užitka? Druga igra (vojaška) je bolehalo tudi na nekaterih šalah, ki jih morda najdemo pri vojaki, kadar so «entre nous,» ki pa jih tudi vojaki ne bi upali storiti pred nobeno boljšo družbo. Gledališka intendantca naše čitalnice naj torej prihodnjokrat stopi na nekoliko vzvišenejši stališče. Šaljiva pošta je skrbela za zabavo, kadar na odru ni bilo pevcev ne igralcev. Ljubeznjive gospice so oskrbovale z veliko vnemo in hitrostjo službe poštnih potov. Ob polnoči se je poslovil čitalnični predsednik dr. Firbas od starega leta ter nam želel veselo novo leto. Da bi se njegove želje izpolnile!

toliko sem jih parkrat raztegnil, da sem našel na vratih rešilno kljuko. In potem ven pod milo nebo, daleč proč od urednika, od uredniške sobe, od tiskarskega in uredniškega osebja, daleč, daleč proč me je gnalo moje tužno srce . . .

Od tega časa solnce sreče ne prisije več prijazno v življenje mladega urednikoviča. Moje jedina tolažba je sedaj, ako imam dosti dela. Tedaj še vsaj za nekoliko časa pozabim na najžalostnejši dogodek svojega življenja. Zato pa prijatelji, ako me ljubite, dajte mi dela! Pošiljajte mi članke, dopise, novice, kajti ko bo te spise proučeval in pripravljaj za naš list, bo najlažje pozabil svojo nesrečo

Vaš mladi urednikovič.

Smešničar.

Dobra izkušnja. — Na konci šolskega leta pride učenec domov. Oče ga vprašajo: «No, kako si prebil izkušnjo?» — «Prav dobro,» odgovori sin, «tako dobro, da so vsi gospodje jednoglasno sklenili, da jo moram drugo leto delati še jedenkrat!»

* * *

Ni se bati. Hišnik vpraša dijaka, ki pride k njemu v stanovanje, če mu ne bo težavno po noči hoditi v četrto nadstropje. Dijak pa reče: «Nič se ne bojte, kadar pridem po noči, obležim navadno že v veži!»

Iz Šaleške doline. Cenjeni gosp. urednik, oprostite mi, da že dolgo nisem vzel peresa v roko, da bi Vam poročal o našem življenju v krasni Šaleški dolini. Božični prazniki bili so mi jako ugodni, tako da sem zopet prijel za pero in Vam napisal to le moje poročilo.

Na Štefanov dan je imela Šaleška čitalnica občni zbor in izvoljeni so bili gg. Ivan Vošnjak, dr. Fran Mayer, Jožef Goričan, Ivan Kačič, Edmund Planinšek, Fran Rajster in Anton Šumljak.

Odbor je tako izvoljen, da smemo upati, da bode Šaleška čitalnica zopet postala zavetišče vseh narodnjakov, posebno našega kmečkega prebivalstva in da bode ljubezen do doma, naroda in pouka ojačila vse, kar se čuti Slovence, in da bode pri prihodnjih volitvah in bojih vsak na svojem pravem mestu. Znano Vam je, da nas od vseh strani pritiskajo sovragi v kot in da nimamo nikake druge pomoči, kakor naše lastno zavodno delovanje.

Kakor sem na svojih potovanjih zvedel, govori se, da si gosp. Zoff že culo veže, da se odpravi iz našega kraja. V kratkem bomo izvedeli, ali je to resnica, ker se neki ob novem letu pričakujejo večje izpremembe. V Slov. Gradcu vidi se sedaj že tu in tam na kaki tabli pri glavarstvu slovenska tiskovina nabita; menda je bilo gosp. Zoffu le prevročje, še nadalje pihati ogenj. Ta mož bi bil s časoma le uvidel, da ni naše ljudstvo tako zabito, da bi plesalo po njegovi neuglašeni nemško-nacionalni piščalki. A bolje je pa še, če kopita pobere in odide, kjer poper raste.

Menda ste že slišali, da so celjski gospodje nekega Woschnagg-ovega delavca, kateri je bil iz rajha za ponemčevanje poklican, sprejeli kot mestjana in mu tako dali domovinsko pravico.

Ta delavec, po imenu Rucker, je pa baje sit Woschnagg-ove tovaršije in odide s celo družino, obstoječo iz osem glav, zopet v rajh nazaj. Radovedni smo, kaj bodo celjski gospodje k temu rekli, da jim zopet popiha slovesno sprejeti nemški brat.

Naše konzumno društvo tako napreduje, da je kar veselje; Orel, Werbnigg et tutti quanti pa ga neki niso nič veseli. Kmalu bode napočil dan, ko bode kmet spoznal dobro urejeno društvo ter kupoval le pri njem nepokvarjeno blago za nizko ceno. Voščim Vam, kakor vsem čitateljem »Slov. Gospodarja«, veselo novo leto ter kličem, združimo se v geslu: »Vse za vero, dom, cesarja!«

Iz Kozjega. (Naši nasprotniki.) V preteklem mesecu se je vršila seja okr. zastopa kozjanskega. Pri tej seji se je hotel obnašati kozjanski oskrbnik Kragora po zvišenem zgledu svojega tovariša, kojega je volil, dr. Pommerja. Kako oblastno se ta mož obnaša, to že presega vse mere in meje slovenske potrpežljivosti. Ob koncu rednega zborovanja vstane Kragora in zahteva, da se pokaze in prekliče sklep zadnje seje, za katerega neki Nemci nič ne vedô in v katerem se napada g. okrajni sodnik, ki se je celo naznanil na ministerstvo. Gosp. načelnik ga dobro zavrne, češ, okrajni odbor (ki je čisto slovenski) je prosil za slov. pečate in napise pri sodnji, osebe nihče ni ovadil. Dobro mu je povedal, a še ni dal miru. Zato zopet vpraša: Kdo je v Kozjem cestni komisar in zakaj zida g. Vončina tam, kjer je g. župan Fehr cestni komisar? Gosp. Fehr, mož pošteni, da-si Nemeč, mu čisto mirno odgovori, da g. Vončina na njegovi progi nikoli nič ni zidal in da kanal, ki ga je popravil Vončina, spada na Vončinetovo progo. Kako je široko gledal, poparjeni Nemeč. In tu moramo nekaj pristaviti! Gosp. uradni vodja pl. Vistarini, pregovorjen najbrž po Kragori, je očital nekoč načelniku okr. zastopa zaradi samoslovenskega napisa ob nekem križpoti. Gosp. načelnik ga zavrne, da ta zadeva ne spada v njegov (Vistarinijev) delokrog ter omeni, da kozjanski Nemci samo nagajajo

razven g. Fehra. In zopet pregovorjen od oskrbnika, pride zadnjič h g. načelniku, češ, g. Vončina zida po Fehrovi progi. Kdo je g. Vistariniju to povedal? Fehr ne; kajti on se je očitno izrekel, da Vončina ne zida. Kdo pa torej? Ali ne Kragora? Vistarini je sedaj vrnil Kragori uslugo ter mu nasvetoval, da naj interpeluje o odboru prošnji.

A še nekaj! Znano je, da je bil do lani okrajni zastop v nemških rokah. To bôde, to peče oskrbnika. Gosp. načelnik nikdar nikomur ni poslal slovenskega povabila k sejam in noben Slovenec se ni pritožil. Kaj pa zdaj? Povabila so edino slovenska, kar je popolnoma naravno; kajti le dva nemška zastopnika sta v zastopu, g. Fehr in Kragora. In kaj stori slednji. Piše pismo deželnemu odboru, boljše pritožbo, ki je pa polna slovenskih napak. Torej nemški tudi ne zna Kragora? Besedo Pfarrer n. pr. piše z enim »r«. Ausschuss (odbor) piše Ausschuss in drugokrat Ausschus! Imenuje to početje okr. načelnika: »Eigenmächtigkeit und Terrorismus« ter sklepa, naj deželni odbor g. načelniku zabiča (t. j. energisch auftragen), naj se prihodnjič poslužuje dvojezičnih povabil. Človek se ne more dovolj čuditi, pravzaprav strmeti nad tako drznostjo tujca! Če ne razume slovenskega jezika, zakaj pa sedi v slovenskem okrajnem zastopu? Saj ga nikdo ne bo pogrešal, ako ne pride več.

Razne stvari.

Iz domačih krajev.

(Mil. knezu in škofu) se je na novega leta dan poklonila mariborska duhovščina ter jim želela veselo novo leto. Prevzvišeni so se zahvalili na čestitki ter se v svojem nagovoru zahvalili mariborski in vsej lavantinski duhovščini na trudoljubivem delovanju v starem letu ter ji tudi sami želeli veselo, z božjim blagoslovom napolnjeno novo leto.

(Častnim občanom) je imenovala občina Sv. Martin na Paki vlč. g. župnika Jožefa Kolariča, vlč. g. Jurija Klančnika ter visokorodnega gosp. Oskarja barona Warsberga.

(Slovenska zmaga.) Našim čitateljem je znano, da se je nadsodišče v Gradcu krčevito branilo slovenskih razprav. Vsled tega je nastalo med slovenskim ljudstvom veliko vznemirjenje in stara zahteva Slovencev po slovenskem nadsodišču v Ljubljani je stopila v ospredje. Mnogoštevilne prošnje za slovensko nadsodišče so romale na državni zbor in v pravosodno ministerstvo. Vlada je razvidela iz prošelj javno prepričanje Slovencev ter odredila, da se naj vršijo odslej obravnave pri nadsodišču v Gradcu tudi v slovenskem jeziku. Zastopnik tožencev, odvetnik dr. Juro Hrašovec iz Celja, je brez ovire govoril slovenski, in so se tudi njegovi predlogi zapisali v slovenskem jeziku. To je prvi uspeh zavednosti naših občin. Zato pa naj naše vrle občine ne omagajo, ampak naj pogumno korakajo naprej, in prišel bo tudi drugi uspeh: slovensko nadsodišče v Ljubljani.

(Radi pošte v Št. Juriji ob Taboru) so nekateri časopisi poročali, da so jo premestili v Št. Pavel. To ni resnica. Premestili so jo le iz vasi Tabor v vas Kapljo iste župnije in to le za tako dolgo, da se zopet zdravje povrne v poštno poslopje. Sploh pa nekateri sitneži radi boleznj v Št. Juriji vse preveč kričê. Zdaj sta v celej župniji bolni samo dve osebi vsled vročinske boleznj. Bog daj, da bi se kmalu spet povrnilo ljubo zdravje in da bi bil tudi konec — pretiravanju!

(Odvetniški izpit) je napravil pred Božičem v Gradcu vrli narodnjak gospod dr. Ivan Glaser. Novi odvetnik naseli se v Mariboru.

(Lep parček.) V Marenbergu sta bila pred kratkim kaznovana občinska odborinika Schober in Kager na občutljive denarne kazni. Schober je dal nekemu učitelju zaušnico, a Kager se je sprl z nekim sotržanom ter se tako vlovil v kljukasti pa-

ragraf kazenskega prava. Nemška omika! Schober je vodja marenberških Nemcev, a Kager je njegov goreč pristaš.

(Iz Mute nad Marenbergom) se nam poroča, da se v ondotnem Winklerjevem mlinu dela večkrat tudi v nedeljo, čeprav mlin ni na par, ampak na vodo, ki tamkaj nikdar ne usahne, ker prihaja iz gorovja. Delavci morajo 24 ur neprenehoma delati, potem imajo sicer 24 ur prosto, vendar morajo tudi od teh prostih ur darovati 4 ure za rezervno delo. Ker je v Muti mnogo delavcev in ker jih je mnogo tudi dobromislečih, bilo bi umestno, ako bi si ustanovilo kako delavsko društvo, v povspesevanje svojih koristi in v obrambo svojih pravic. Delavci, organizujte se!

(Občinske volitve) bodo imeli kmalu v Zdolah pri Brezicah. Nemškutarji se že pridno pripravljajo na volitve, za to je potrebno, da se tudi krščansko-narodna stranka postavi odločno na noge ter začne delovati za svojo zmago.

(Le nemški, le nemški!) Nek mlad kovač v predmestju Brezic si je dal narediti nad svojo kovačnico samonemški napis: »Huf- und Wagenschmied«. Ali bodo hodili k njemu Nemci iz Srednjega in Gornjega Štajarskega, ali ne morda spodnještajarski Slovenci? Kaj pa, če bi hodili Slovenci mimo njegove kovačnice, ker ne bodo razumeli napisa in torej ne vedeli, kdo in kaj se dela v delavnici? To mlademu kovaču gotovo ne bi bilo prav. Zato pa naj odstrani nepotrebni nemški napis!

(Zavžitno društvo) se je ustanovilo za marenberški okraj v Marenbergu dne 27. novembra 1898, in sedaj dobilo tudi postavno dovoljenje. Namen društva je, priskrbovati svojim udom vsako v gospodarstvu in gospodinjstvu potrebno blago dobre vrste in po nizkih cenah, kar se bo doseglo s pogodbami, sklenjenimi z zakladalci, s kupovanjem in lastnim pridelovanjem zavžitnega blaga ter s prodajanjem blaga zadružnikom. Zadruga bo za kmete, najemnike, delavce in ubožne ljudi veliko dobrega storila v celem marenberškem okraju. Kdor želi k zadrugi pristopiti, se mora oglasiti v zadružni prodajalnici, ki bo v istem poslopju, kakor je gostilna pri »Stari pošti.«

(Tudi narodnjaki.) Grajščinski oskrbnik kozjanski ima dve vili v Kozjem. V eni prebivajo stranke, druga pa je nova nemška gostilna. Hiša je nova, misli si nek slovenski tudinarodnjak iz Podčetrčka, in mora se blagosloviti po stari navadi. Kaj stori ta naš »joger«? Po zadnji seji okr. zastopa, kjer je z lastnimi očmi videl in na lastna ušesa slišal, kak velik nasprotnik Slovencev je Kragora, ga »skušnjava« premoti in smukne v Kragorovo gostilno — jo blagoslovit!? Kmalu pride tudi Kragora pozdravivši ga najbrž: »Heil in Sieg!« In veselo mu stiska roko, češ, »to je prav, to me veseli, da tudi Vas tukaj vidim«. Hiša ali vila je bila blagoslovljena. Druge nesreče ni bilo, kakor da so se pozno vračali proti domu (tudi drugi »jogri« so bili), klobuke poizgubili in ob tovrne vozeve trčili, tako da bi se bil skorovo ubil en konj.

(Pogostil) je vse šolske otroke v Kozjem dne 21. decembra g. nadučitelj Fr. Böheim povodom odlikovanja z zlatim križcem, katerega mu je poklonil presvitli cesar.

(Gosp. Karol Regula), novoimenovani namestnik državnega pravdnika v Mariboru, je umrl pri svojih stariših v Celju. N. v m. p.!

(Nemška naselbina.) V »Tagespošti« od 5. januarija se imenujejo sevniški posilnemei »v nevarnosti živeča nemška naselbina«. Prej so se navadno imenovali nemška trdnjava na jugu, no sedaj so že prišli do prepričanja, da so naselbina, torej gostje na slovenski zemlji. Naj bi se tudi vedno vedli, kakor gostje, namreč mirno in pohlevno!

(Zločin.) Neka oseba od Drete, koje nočemo imenovati, je pričakovala in z gnojnimi vilami na novega leta dan zabodla vojaka M. Vrtačnika. Desno oko je proč in

malo upanja, da bi okreval fant. Tako je, kjer se pije čez mero.

(Umrla) je v Mariboru 2. jan. gospa Pavlina Ferk, soproga mariborskega zdravnika Feliksa Ferka. Blag ji spomin!

(Slovenski deželni poslanci štajarski) so objavili v kranjskih listih (nam se izjava ni doposlala) izjavo, v kateri prosijo slovansko krščansko-narodno zvezo na Dunaju, naj odločno zahteva, da se izpolnijo vladi naznanjene zahteve ali da se ji naj da vsaj zanesljivo jamstvo za izpolnitev. Če se ne ugotovi zahtevam, naj izvajajo slovenski poslanci potrebne posledice. Čeprav podpiramo vlado, nadaljuje vlada še vendar zmeraj zatiranje slovenskega življa na Štajarskem.

(Strašna smrt na železnici.) Na kolodvoru v Celju ponesrečil se je železnični delavec J. Turnšek. Prišel je vsled lastne krivde pod vagono kolo, koje mu je pri prici glavo popolnoma odrezalo.

(Imenovanje.) Dr. Fr. Cvetko, praktikant v Celju, je imenovan avskultantom v okrožju graškega nadsodišča.

(Zavedne občine.) Občina Spodnja Vohičina pri Sv. Rupertu v Slov. gor. je prosila za slov. vseučilišče in nadsodišče v Ljubljani. Vložila je tudi prošnjo, da se šentlenartski poštni pečat spremeni v dvojezičnega in da se namesto »Steiermark« uvede zopet »Wind-Büheln« oziroma »Slov. gorice«. Narodnemu predstojniku gosp. J. Čučeku in zavedni občini vsa čast!

(Pri Malinedelji) so obhajali na Silvestrov večer pri g. Šeku lepo veselico s petjem, deklamovanjem, gledališko igro in s prosto zabavo. Največ zaslug, da je veselica dobro uspela, si je pridobil učitelj g. Cvetko, rojak malonedeljski!

(Ogenj.) V noči od 26. do 27. grudnia je nastal v Kozjem ogenj po neprevidnosti v »Vili« grajščinskega oskrbnika na znanem »Žabjeku«, ki je bila pred par leti postavljena. V izbi gornjega nadstropja, v kateri je stanoval živinozdravnik, je začelo goreti. Poleg peči je bil zaboj za pepel. V ta leseni zaboj se je djal isto večer žareči pepel in tako je začelo tleti v zaboj, pod zabojen pa tudi strop. Hitro ko so zapazili ogenj, je prihitela požarna bramba ter ga zadušila, misleč, da popolnoma. Proti jutru 27. grudnia pa se je jel zopet dvigati proti nebu črni dim, kajti začel je zopet tleti strop in tramovje, posebno pa žaganje, ki je bilo med stropoma skoraj za pečen na visoko nasipano. Škode je primeroma 200 gl.

(Pri Sv. Jederti nad Laškim) se obhaja te dni sv. misijon pod vodstvom čč. gg. lazaristov od Sv. Jožefa iz Celja.

(Slovenskim učiteljem!) Pri Mariji Snežni na Velki v cmureškem okraju je razpisana nadučiteljska služba do 12. prosinca.

(Duhovniške spremembe.) Č. g. Leop. Skuhersky je bil dne 1. januarija vmeščen na župnijo Loka po vlč. g. dekanu laškem, dr. Žuži.

Cenjenim naročnikom naznanja vodstvo tiskarne sv. Cirila v Mariboru, da posameznih knjig, devocionalij in drugih malenkosti ne razpošilja s poštnim povzetjem. Sploh vodstvo pod 3 gl. s poštnim povzetjem ničesar ne odpošlje in se zategadelj naročniki prosijo, denar z naročilom vred doposlati; male zneske se vpošlje lahko v poštnih znamkah. Stalnim in znanim naročnikom pa pošljamo, kakor doslej.

Iz drugih krajev.

(Samoumor.) Na Mostiču na Koroškem se je 18letni delavec Jernej Fige sam umoril s tem, da je glavo položil pod kladivo, težko 250 kil. Kladivo mu je glavo čisto razdrobilo.

(Deželni glavar goriški) grof Franc Coronini je odložil častno mesto, da s tem zavleče Italijanom neljubo vladino predlogo o deželnem šolskem zalogu.

(Angleške tovarne.) Vseh tovarov na Angleškem se šteje na 200.000, čemur se ni čuditi, ker je tam jako razvita obrt. V teh

tovarnah nahaja se štiri in pol milijona delavcev, k tem pa niso prišteti delavci v skladiščih. Izmed delavcev je eden in pol milijona žensk. V predilnicah nastavljenih je 412.000 možkih in 665.687 žensk. Nezgod se je povsem pripetilo 40.000. Izmed teh pripada zastrupljenju s fosforjem, arzenikom itd. 1239 slučajev.

(Smrtonosna znota.) Arzenik mesto sladkorja je rabila neka kuharica v Hochovi gostilni na Dunaji v Brigittenau-u pri napravi močnatih jedil. Zbolelo je za zastrupljenjem več oseb, izmed katerih je neka ženska že umrla. Vršila se je te dni temeljita preiskava, ker ni bilo jasno, ali je zastrupljena moka ali sladkor. Konečno se je pokazalo, da se je med sladkorni prah v kuhinji namešal arzenik. Kuharica se bo morala zagovarjati pred sodiščem vsled premale pazljivosti.

(Koliko ljudi je v Evropi?) Koncem leta 1897 je imela Evropa 398 milijonov prebivalcev, dočim jih je imela leta 1887, torej deset let prej, 343 milijonov. V teku deset let je narastlo število prebivalcev za 35 milijonov.

(Zanimivo naključje.) Župnija Gorje na Kranjskem šteje okoli 2000 duš. Letos so tam, kakor »Slovenec« poroča, začeli pisati novo »Mrliško knjigo.« V isto je dne prvega jan. zapisan prvi neki človek, ki je bil doma v Gorjah pri hišni številki prvi. Prejšnjo mrliško knjigo pisali so 40 let. V tem času umrlo je ravno 1600 oseb, in sicer natančno 800 moškega in 800 ženskega spola.

(O kajenju.) Neki zdravnik se o kajenju izraža v listu »New-Orleans Times-Democrat« kakor sledi: »Govoričenje, da nikotin (strup v tobaku) pride v truplo, je neumno. Pravijo, da nikotin je smrten strup. Mala množina zadostuje, da usmrti človeka. V resnici pa tudi najhujši kadilec zavzije malo nikotina. Tu in tam čitamo o umrlih vsled prevelikega kajenja. Ko so jih raztelesili, da so našli vse polno nikotina. Vse to je nesmisel. Kaj tacega se še ni namerilo nikoli. Najraje se puha tobakov dim skozi žepni robec. Madež, ki se s tem napravi na robcu, prihaja baje od nikotina. V resnici pa nastaja madež vsled tobakovega olja, ki je popolnoma različne barve. Največa škodljivost tobaka obstoji v tem, da draži delovanje srca. To pa osobito vsled kajenja cigaret, pri katerem se rado vleče dim va-se. Vsak vdih nažene srce nekoliko. Po tem seveda nastaja reakcija. Ako je kadilec dobrega zdravja, tedaj mu najbrže tudi to nikoli škodilo ne bode. Ako pa se zgodi to, tedaj sledi depresija. To je gola resnica glede kajenja. Vse drugo je neresnično.«

Društvene zadeve.

(Slovensko pevsko društvo v Ptujju.) Glavni zbor se vrši v nedeljo dne 15. jan. ob 2. oziroma pri vsakem številu članov ob 3. uri v »Narodnem domu« v Ptujju s sledečim vspeodom: 1. Pozdrav in nagovor predsednika. 2. Poročilo tajnika, blagajnika in računskih preglednikov. 3. Volitev predsednika, odbora in računskih preglednikov. 4. Slučajnosti. K obilni udeležbi vabi odbor.

(V Poljčanah) priredi podružnica delavskega in podpornega društva meseca januarja dvojno poučno zborovanje v svoji lastni sobi pri gosp. Jož. Detičeku št. 27, in sicer bode 6. januarija po večernicah poučeval g. Belé o kletarstvu in travnikih, dne 22. januarija po večernicah pa g. Jelovšek o živinoreji. To društvo dospelo je do 100 rednih in podpornih udov; ima tudi že lepo knjižnico. Novi udje sprejemajo se vsaki dan pri načelniku A. Šebatu, posebno pa ob nedeljah po večernicah.

(Bralno društvo na Frankolovem) priredi v nedeljo dne 8. januarja društveno zborovanje v šolskih prostorih po večernicah. Potovalni učitelj g. Ivan Belé govoril bo o sadjarstvu in vinarstvu. Kdor se ni k društvu pristopil, lahko ta dan popravi. Nadejamo se prav obilne udeležbe.

(Bralno društvo pri sv. Antonu v Slovenskih goricah) ima v nedeljo 8. januarja svoj redni občni zbor v gostilnici g. Alta s šaljivo tombolo. Igrala bode »Totelova« godba. K obilni udeležbi vabi odbor.

(Delavci iz Marenberga in okolice) bodo priredili na sv. treh Kraljev dan v gostilni g. A. Klobučarja pri »Stari pošti« zabavni večer.

(Bralno društvo v Cezanjevcih) ima svoj občni zbor dne 15. januarja t. l. z običajnim vspeodom v šolskem poslopju. Začetek ob 3. uri popoldne. Zabavni del se vrši v gostilni gsp. Murkoviča. Uljudno vabi vse ude odbor.

(Društvo slovenskih odvetniških in notarskih uradnikov s sedežem v Celju.) Vabilo k izrednemu občnemu zboru, ki se bode vršil v nedeljo dne 15. prosinca 1899 zvečer ob 6. uri v gostilni pri Radaju na Bregu pri Celju. Dnevni red: 1. Poročilo odbora o delovanju v prvem četrtletju. 2. Poročilo in posvetovanje o načinu, kako bi se naj postavno izvršilo zavarovanje in preskrbljenje odvetniških in notarskih uradnikov za starost in onemoglost in preskrbljenja njih udov in sirot. 3. Razgovor o nedeljskem počitku in njega izvedenju. 4. Posvetovanje radi ustanovitve strokovnega društvenega glasila in radi naslova tistemu. 5. Slučajnosti. Če bi zbor ob 6. uri ne bil sklepčen, vrši se tisti dve uri pozneje, ki pa je vsakakor sklepčen (§ 23. društ. pravil.) K obilni udeležbi vabi odbor.

(Odbor bralnega društva) v Št. Juriju ob Taboru se je takole-le sestavil: Alojzij Kokelj, predsednik; Fr. Pečovnik, podpredsednik; Fr. Zdolšek, blagajnik; Karol Ferlinec, tajnik; Fr. Hanzlič in Ant. Lukman, odbornika. Občni zbor je sklenil, da se za tó leto naroči na 16 izvodov raznih časopisov. Razven tega se bo društvo naročilo i na »Slovansko knjižnico«, na »Slovensko Matico« in »Mohorjevo družbo.«

(Gospodarsko bralno društvo) v Kozjem bo zborovalo v prostorih g. Gučeka v nedeljo 8. januarja ob 4. uri popoldne. Vspeod: 1. Volitev predsednika. 2. Razni pogovori in nasveti glede našega društva. K obilni udeležbi vabi odbor.

Cerkvene zadeve.

† Jožef Weingerl,
imeniten slovenski kmet.

Kmečki stan je najmočnejša zaslomba slovenskega naroda. Če on propade, propade tudi naš narod. Hvala Bogu, kmečki stan še šteje med slovenskim ljudstvom mnogo korenjakov, mož poštenjakov, mož za vero in domovino svojo vnetih, kakoršnih bi dostikrat težko našli tudi med našimi olikanimi stanovci.

Tak mož je bil pokojni Jožef Weingerl, kmet v Jarenini, katerega smo dne 26. okt. letošnjega leta spremili k večnemu počitku. Zato po vsej pravici zasluži, da mu postavimo skromen spomenik tudi v našem listu, čegar naročnik je bil, odkar je list izhajal.

Rojen je bil Jožef Weingerl dne 14. decembra 1813. v Gačniku župnije jareninske; stariši so mu bili premožni kmetje. Domačo šolo je obiskoval 7 let; učitelj mu je bil K. Udl, oče poznejšega narodnega nadučitelja K. Udla v Jarenini, ki pa ni znal slovenski. Ves pouk je bil seveda nemšk, tudi v veronauku. To so bili žalostni časi za Slovence. Slovenski se v šoli ni smelo govoriti. Nekoč je rekel učitelj, naj otroci le slovenski govoré, dobé kruha za to. In res so mnogi, tudi Weingerl, z veseljem slovenski kramljali. Pa veselje se je kmalu v žalost spremenilo. Učitelj prinese mesto kruha debelo palico v šolo in neusmiljeno naklesti vse, ki so se upali govoriti slovenski. Pokojni je o tem večkrat z otožnim srcem pripovedoval.

V šoli se je naučil vsega potrebnega; izuril se je še posebno v računstvu, kar je pozneje dobro potreboval. Doma so ga stariši v pravem krščanskem duhu odgojili v pridnega mladeniča in izvrstnega gospodarja. Oče njegov so bili v tistih časih dobro znan voznik. Posel, ki ga sedaj opravljajo železnice, so nekdanj opravljali vozniki. Bili so takrat za nje zlati časi.

Tudi naš Jožef je postal imeniten voznik. Leta 1830. je že vozil z očetom na Dunaj. Zadnjikrat je vozil leta 1866. Vsa leta je bil prav veliko na cesti. Vozil je vino v Trst, v Celovec, na Vzgornje Štajarsko, na Dunaj; iz Dunaja in Trsta je vozil nazaj razno blago, iz Aussee-a pa sol na južno Štajarsko. Naložil je po 24 polovnjakov vina na voz, katerega je vleklo 8 konj. Bil je Weingerl lep, velik mož, čedne ravne postave, ki je samozavestno stopal kraj voza, da ga je bilo veselje gledati. Kot voznik je bil daleč poznan in povsod zelo spoštovan. Veliko je skusil v svojem življenju, mnogo je videl lepih krajev, zato pa je tudi znal toliko lepega in vsodbudnega povedati, kakor daleč okrog nikdo. Nikdar mu ni zmanjkalo gradiva; pripovedoval pa je tako zanimivo, da bi ga človek dneve in dneve lahko poslušal. Imel je izboren spomin do zadnjih dni.

Kar mu je časa preostalo od voženj, ga je doma porabil za svoje gospodarstvo. Njegova velika kmetija je bila vzgledno obdelovana, zato mu je tudi lepih dohodkov prinašala. Pri gospodarstvu mu je bila desna roka izvrstna njegova žena Ana, roj. Gornik, s katero se je poročil l. 1851. Ravnal se je vedno po krščanskem geslu: «Moli in delaj!» Zato pa je tudi vedno obilen blagoslov božji rosil na njegovo hišo.

Pokojni Jožef je bil vzgleden gospodar, pa tudi posebno pobožen kristjan. Iskreno ljubezen do Boga in Marije so mu že pobožni stariši vcepili v srce. Zato je silno rad molil. Ko je bil na potu, tedaj je navadno sv. rožni venec molil s svojim najboljšim prijateljem in sosedom Jožefom Župancem, s katerim je skupaj vozil. Ko sta zmolila, pa sta še katero lepo pobožno pesem zapela. Kjer je Jožef voz ustavil, je šel v cerkev pomolit; ob praznikih in nedeljah pa je na potu šel k spovedi in sv. obhajilu. Kaj čuda potem, da se mu tekom 36 let, kar je vozil, nikdar ni nobena nesreča pripetila. Bog je očitno varoval svojega zvestega služabnika.

Najljubša mu je bila pot v cerkev k sv. maši, h kateri je rad šel tudi med tednom, kadar je le utegnil. V adventu je bil vsikdar že v cerkvi ob peti uri, ko je vabil veliki zvon. Bil je silno krepke postave; hodil je raven kot sveča še v zadnjih letih. Edini še je ohranil nekdanjo narodno nošo: nosil je širok klobuk, kratko suktnjo, telovnik s srebrnimi gumbi, irhaste hlače dokolenice in zelenkaste nogavice. Z veseljem smo ga gledali, ko je šel v tej prikupljivi opravi k sveti maši. Kaj rad je svetil pri velikih svetih mašah, in to še lansko leto. Svete zakramente je pogosto prejemal; veliko ljubezen je imel do presv. Rešnjega Telesa, pa tudi do Marije Device. Zadnja leta, ko že ni mogel več k šmarnicam, pa je doma vsak dan premišljeval. Kadar ni mogel ob nedeljah v cerkev, je doma prebiral Slomškovke pridige in življenje svetnikov; sploh mu ni minil dan brez premišljevanja, brez molitve. Koliko je pač pokojni premolil! Kot starček, ko že več delati ni mogel, je hodil po svojem posestvu in molil sv. rožni venec. Kadar je šel v cerkev, je tudi na potu molil sv. rožni venec. Zato je tudi tirjal od družine, da je rada molila in krščanske dolžnosti vestno spolnovala; in nič ga ni bolj žalilo, kakor če je videl koga služabnih, ki mu ni bilo za molitev. Pač zlata vreden tak hišni gospodar. O ko bi jih naš narod le veliko imel takih!

Nešetokrat je romal v Marijino Celje; tje k Mariji ga je posebno srce vleklo še zadnje leto. Lepo knjigo dr. Medveda o Ma-

rijinem Celju je celo prebral še na smrtni postelji. Bil je tudi pri Mariji Pomagaj in na Sv. Višarjah.

Posebno je spoštoval duhovnike. Zato so se že od nekdanj radi oglašali pri njem. Pa tudi vsakdo drug je bil pri njem gostoljubno vsprejet. Leta 1896. so ga ob priliki birmovanja v Jarenini obiskali tudi naš mil. knez in škof. Tega obiska je bil silno vesel in v trajni spomin nanj je dal v veži vzditi spominsko ploščo s primernim napisom.

Ljubil je pokojni oče Weingerl sv. cerkev iz celega srca, zato je veliko storil za olepšanje domače hiše božje. Otrok ni imel, pa je zato svoje premoženje rad obračal v bogoljubne namene: za cerkev in za uboge. L. 1870. je kupil sam veliki zvon jareninske cerkve, ki tehta 70 centov in ga je stal čez 7000 gld. Kaj krasno, mogočno in ganljivo poje ta zvon, ki je ponos jareninske cerkve. Poslušal ga je rad pokojni; ko ga je slišal, so ga dostokrat solze polile. Oskrbel je dragoceno, z zlatom bogato obšito mašno obleko bele barve za cerkev; veliko je daroval za prenovljenje cerkve l. 1883, posebno za slikanje; ob vsaki priliki je rad priskočil na pomoč: sploh bil je največji dobrotnik prijazne Marijine cerkve jareninske. Dokler bo pel veliki zvon jareninski, bo slovelo pokojnega ime in se bo izrekovalo z največjim spoštovanjem. Ta zvon je njegove požrtvovalne ljubezni do Boga in Marije najlepši spomenik. (Konec prih.)

Gospodarske stvari.

Kmetske zadruge.

(Iz Žalca.)

Brez vsega dvoma je resničen stari slovenski pregovor: «Pomagaj si sam in Bog ti bode pomagal.» In ako kje, pride gotovo ta pregovor pri kmetovalcih v pravo veljavo. Na kmeta se pač malokdo spomni, razven davkarskega eksekutarja in pa naborne komisije. Prvi iztirjuje davek in druga iztirjuje sinove. Kmet, kateri dela takorekoč za občino, okraje, kateri dela za deželo in državo, ta kmetovalec se popolnoma prezira, kadar se gre zato, da bi se izboljšalo njegovo stanje. Vsi stanovi so v vsaki državi neobhodno potrebni, in dolžnost vsake države je, da za one stanove, kateri služijo državi, tudi tako skrbi, da njim je možno pošteno živeti. Pri nas v Avstriji se skrbi kolikor toliko za vse stanove, seveda v prvi vrsti je vojaški stan. Le za jeden stan se ne skrbi tako, kakor bi se moralo, in ta je glava vseh stanov, kmetski stan. Za kmetski stan se je pri nas v Avstriji bore malo zgodilo. Da bi se bilo polovico toliko potrosilo za kmetijstvo, kar se je potrosilo za vojaštvo, naše kmetijstvo bi moglo tekmovali z vsemi državami sveta. Toda kar ni, pa ni. In tukaj ne pomaga nobeno tarnjanje, ne pomaga nobena druga reč kakor: «Pomagaj si sam in Bog ti bode pomagal.» Marsikateri bode pa rekel: To je lahko reči, ali kako pa si naj pomaga revni kmet, ko pa si ne zna pomagati, in drugi ga nočejo podpirati. Toda le počasi, dragi prijatelj, in poslušaj, da ti razložimo, kako si more kmet tudi sam pomagati.

Da jeden sam človek ne more mnogo storiti kar bi hasnilo vsem, to je resnica, a sto in tisoč ljudi, ako so zjedinjeni, pa lahko veliko storijo in veliko dobrega dosežejo, to pa je tudi resnica. Zakaj pa ravno družbe, recimo delniške družbe tako lepo napredujejo in se bogatijo? Zato, ker je veliko moči skupaj zjedinenih in ti so prej kos vsaki konkurenci kakor pa jeden sam. Za tako dolgo, dokler da se kmetovalci ne bodejo zjedinjili v eno celoto, v eno skupino, tako dolgo ne dosežejo ničesar in naj še tako prosijo in tarnajo, zjediniti se, skupno delovati, skupno napredovati, to je tisti čoln, kateri bode rešil kmetski stan pogina.

Da pa kmetje morejo zjediniti nastopati,

zato je treba kmetskih zadrug ali kmetskih družb. Kakor imajo vsi stanovi svoje zadruge, imajo svoje družbe, tako mora tudi kmetski stan imeti svojo zadrugo, mora se združiti v skupno delovanje.

Kaj pa je kmetska zadruga, bode marsikateri vprašal?

Kmetska zadruga je družba, v kateri so se zjedinjili kmetovalci, da skupno delujejo, naj si bode pri kupčiji poljedelskih potrebščin ali pa pri prodaji poljedelskih pridelkov. Zadruga je družba, katera se ustanovi na podlagi pravih ali društvenih postav, to je, za vsako tako kmetsko zadrugo se morajo spisati posebna pravila, katera mora vlada odobriti ali potrditi. Vzemimo primer! V vasi ali občini je 100 kmetov, ti se zberejo skupaj in rečejo: Mi se bomo združili v jedno zavezo tako, da bomo vse, kar bomo za naše polje potrebovali, skupno naročali, ker nam pride ceneje, in vse kar mislimo prodati, pa bomo skupno prodali, da se izognemo prekupcem in tako naše blago boljše in dražje prodamo. No in to je zadruga ali družba. In ta družba mora imeti potem postavno dovoljena pravila. Dati mora pravila c. kr. okrožnemu sodišču, da ista vknjiži, in zadruga je gotova.

V prihodnje bomo razlagali in popisali, kako se naj pravila spišejo ali sestavi, sedaj pa šele toliko omenimo, da vse naše slovenske posojilnice tudi niso nič drugega, kakor denarne zadruge, ko se vpeljejo. V vsakem okraju naj bi se osnovala kmetska zadruga. Vse te zadruge pa se morajo potem med seboj zvezati v eno zavezo, in tako bodejo vsi kmetje v eni veliki zadrugi ter bodejo svojim pridelkom narekovali ceno sami ter bodejo kot kompaktna skupna moč imeli odločilno besedo v deželi in državi. Da se pa to prav lahko naredi, je tako jasno kot beli dan. Le malo dobre volje je potreba in pa dela!

Te vrstice naj bodo sedaj za novoletno darilo vsem kmetovalcem z obljubo, da bomo v prihodnjih številkah tega cenjenega lista razkladali, kako se kmetske zadruge snujejo, in kako da morajo biti sestavljena njih pravila.

Delajmo in trudimo se, da prisije tudi pozabljenemu kmetskemu stanu kmalu luč boljše in srečnejše bodočnosti! Ivan Kač.

Družba sv. Cirila in Metoda.

Doneski ženske podružnice družbe sv. Cirila in Metoda v Mariboru za leto 1898. Vplačale so letnino po 1 gld. gospé: Berdajs, Bezjak, Divjak, Dominkuš, Goričnik, Hren, Koprivnik, Košan, Košenina, Lehmann, Lenart, Leskošek, Lešnik, Majcen, Majciger, Marin, Matek, Milavec, Nerat, Novak, Pavlič, Peče, Perko, Petrovič, Pipuš, Pokorn, Požegar, Rotner, Schreiner, Serbec, Simon, Tertnik, Tratnik, Vavroh, Terč, Fistravec, Kveder, Rebol, Skvarča, Fabijan, Ivanuš, Škerbinšek, in gospodične: Kregar, Lenart, Mjavec, M. Meško, A. Meško, M. Rapoc, A. Rapoc, Serbec, L. Skrajnar, R. Skrajnar, Seitz, Vučnik, Paulšek, Pučelik, Pöschl, Trampuš, Mlakar, Carl, Klampfer, Vipave, Preplačila so darovale gospe: Ferk 5 gld., Firbas 2 gld., Glančnik 5 gld., Rapoc 3 gld., Voušek 2 gld. Dalje so darovali podporniki gg.: dr. Schirmaul, dr. Vidic, dr. Medved, Bahovec, Benkovič, Nerat ml., dr. Pikel, Pohl, Dolenc, Cizel, Hudovernik, Štraki, dr. Krizanič, Zagajšek, Hribovšek, dr. Pajek, Korošec, Tajek, Kovarčič in Cestnik po 1 gld., Žitek 40 kr., neimenovan 2 gld., Zidanšek 2 gld., Deograta 3 gld., Simonič 2 gld., Cerjak 2 gld., Šijanec 2 gld., Vreže 1 gld. 11 kr., Casl 50 kr., dr. Mlakar 2 gld., Hrg 2 gld., Kavčič 2 gld., M. Ulčnik 2 gld., Koželj 2 gld. in podpornice gospdč. Cesar 50 kr., Tarli 50 kr., Pivec 50 kr., Musil 50 kr. Razven tega se še je nabralo po desetih 1 gld. 70 kr. v veseli družbi v Krčevini 12 gld., po gospodični M. Meško pri Cirilovem kresu 13 gld. 38 kr. in pri cesarski slavnosti v Št. Ilju za oglednice in klinčke 12 fl. 8 kr. Skupnih dohodkov je torej 165 gld. 17 kr.

Sejmi. Dne 7. jan. v Poljčanah, Spodnji Polskavi, Brežicah. Dne 9. jan. pri Novicerkvi in Šmarju pri Jelsah. Dne 11. jan. na Planini, v Imenem. Dne 12. jan. v Turniščah.

Listnica upravnništva. Iskreno se zahvaljujemo onim somišljenikom, ki so k naročnini privrgli večjo ali manjšo svoto z opazko „za izgubljeno pravdo.“ — Bog Vas živi!

Loterijne številke.

Trst, 31. decbr. 1898: 64, 70, 34, 68, 18
Linc, „ „ „ 50, 55, 76, 79, 31

Trgovina umetnega in stavbenega kamnoseka

J. F. PEYER-a

Kokoschinegg-Allee — Maribor — Hilariusstrasse.

Se priporoča p. n. občinstvu za vsa kamnoseška in podobarska dela, kakor tudi za vsa popravila.

Velika zaloga izdelanih novih nagrobnih kamenov, marmornih plošč vseh barv in vsake velikosti vedno na prodajo.

42-45

Solidna postrežba in prav nizke cene.

2-6

Autonomna past za množico živalij.

Za podgane fl. 2.—, za miši fl. 1.20. Vlovi v eni noči, ne da bi se pazilo na njo, do 40 komadov, ne zapusti nobenega duha in se stavi sama. Povsod najboljši uspehi. Se pošilja proti poštним povzetjem. M. Feith, Dunaj II., Taborstrasse 11/b.

Svoji k svojim!

Anton P. Kolenc,

trgovec v Celju

v „Narodnem domu“
in „pri kroni“.

Priporoča čast. duhovščini in slav. občinstvu svojo bogato zalogo raznovrstnega

špecerijskega blaga

po jako nizkih cenah, kakor tudi vino, na debelo in drobno.

Kupujem vsake vrste deželnih pridelkov, kakor: oves, pšenico, rž, ječmen, ajdo, proso, suho bučno seme, orehe, konoplje, laneno seme, detelno seme, krompir na cele vagonne, sploh vse deželne pridelke po najvišjih cenah. Vzamem tudi še fižol vsake vrste in vsako množino, kakor tudi jajca in kuretino.

Z velespoštovanjem 41-52

Anton P. Kolenc.

Najboljši prah za živino

je **Barthelovo apno za klajo**; zabrani, da živina ne liže in grize lesa, da ne dobi mehkih kostij, da ne shujša, stori pa, da rada je, da dobro prebavlja, daje veliko mleka, je močna za delo in daje izvrstno meso.

Za vsako vrsto živine prav potrebno. Opis, kako se rabi, zastonj. 5 kil za poskušnjo 1 gl. na Dunaju. 8-20

M. Barthel in drug.

na Dunaju,

X. Keplergasse 20/V.

Žganjarija

R. Wieser-ja v Hočah pri Mariboru.

Največa žganjarska zaloga na Štajarskem po čuda nizkih cenah. Zdravilski konjak za bolne in okrevalec kemično razložen in spoznan za čisto vinsko prekapnino. 1

Novozidana hiša

z 6 stanovanji, vrtom in z lepo veliko kletjo v Mariboru je na prodaj ali pa se tudi zamenja za tako posestvo na deželi. Klet je pripravna za mizarsko ali ključavničarsko delavnico. Več se zve v koroški ulici hiš. št. 110. 2-3

Razglas.**Okrajna hranilnica v Rogatcu**

obrestuje od 1. januarija 1899 naprej vse hranilne vloge s $4\frac{1}{2}\%$ in jemlje zato od vseh hipotekarnih posojil po $5\frac{1}{2}\%$ obresti. Omenjena hranilnica prevzame, kakor do sedaj, plačevanje rentnega davka od obresti hranilnih vlog.

Okrajna hranilnica v Rogatcu, dne 29. dec. 1898.

Načelnik ravnateljstva:

Franc Strafella,

c. kr. notar.

1-3

Za bolehe na pljučah, v vratu in goltancu in nadušljive ljudi.

Kdor se hoče za vselej znebiti pljučnih in goltančnih še toliko trdovratnih boleznij, potem naduhe, če je še tako zastarela in navidezno neozdravljiva, naj pije **A. Wolffsky-jev čaj** zoper kronične pljučne in vratne bolezni. Na tisoče zahvalnic zajamčuje veliko zdravilno moč omenjenega čaja. Zavoj stane 1-20 mark. Knjižice zastonj. Pristen samo pri **A. Wolffsky-ju** v Berlinu, N. 37. 10-26

Phönixsova pomada

je bila na razstavi za zdravstvene in bolnikostrežne zadeve v Stuttgartu l. 1890 odlikovana z medaljo, je priznana kot izvrstna po mnogih zdravnikih in vsled tisočeri zahvalnih pisem. Ta pomada je edino sedaj obstoječe neškodljivo sredstvo, vsled katerega pri možkih in ženskih lasje silno bujno rastejo, ne izpadajo, ter se takoj odpravijo luskinne raz glave. Tudi dobro služi za to, da se moreš koj v mladosti ponašati z brki. Vspeh in neškodljivost se jamči.

Lonček te pomade stane 90 kr. Dobi se po poštнем povzetju, ali pa, če se že denar naprej pošlje.

Naslov: **Hoppe, Dunaj, XV., Pouthongasse 3.** 20-26

KATHREINER-

Kneippova sladna kava.

Stara mamica, se meni:

Že leta sem izpričano izvrstna primes k bobovi kavi. — Pri živčnih, srcnih, želodčnih boleznih, pri pomanjkanju krvi etc. zdravniško priporočena. — Najprijetnejša kavina pijača v stotisočero rodovinah.

Obravnavi proti anarhistu

Luigi Luccheni-ju,

morilcu Nj. Vel. avstr. cesar, kraljice ogrske, Elizabete. — Popis življenja blage vladarice in groznega umora —

Druga izdaja knjige je izšla in se dobiva v tiskarni sv. Cirila v Mariboru

kakor tudi pri raznih bukvarjih komad po 20 kr., Povzetjem se pod 3 gl. ne pošilja. Rojaki! Še malo je zaloge.

RAZGLAS.

Ravnateljstvo c. kr. priv. vzajemne zavarovalnice zoper ogenj v Gradcu si usoja naznaniti p. n. društvenim udom, da se začne vplačevanje društvenih doneskov za leto 1899 s **1. januarijem 1899.** Društveni doneski se lahko izplačajo vsak čas **pri ravnateljski blagajnici** v lastni hiši števil. 18/20, Gosposkih ulicah v **Gradcu, pri zastopnikih v Celovcu in Ljubljani,** kakor tudi pri **okrajnih komisarijih.**

Vrh tega še pripomnimo: vsled odloka zavodne skupščine z dne 9. majnika l. 1898., se bo vsem onim sodeležnikom **stavbenega oddelka,** ki so bili že v prvih devetih mesecih leta 1897. zavarovani pri našem zavodu in mu še zvesti ostanejo tudi leta 1899., **povrnilo** od prebitka zavarovalnine leta 1897. pri stavbenem oddelku **10%** one zavarovalnine, ki so jo izplačali leta 1897., za kateri znesek se bo znižala zavarovalnina leta 1899.

V Gradcu, dne 10. decembra 1898.

Ravnateljstvo

c. kr. priv. vzajemnega zavarovalnega zavoda proti požaru v Gradcu.

Razglas

Da bi se viničarji temeljito izurili v obdelovanju ameriškega trsja, je sklenil štajerski deželni odbor tudi v letu 1899. ustanoviti stalne viničarske tečaje in sicer:

1. na deželni sadjarski in vinarski šoli v Mariboru;
2. na deželni viničarski šoli v Lipnici in
3. na centralni šoli na Bregu pri Ptujju, katere bodo vodili strokovni organi.

Ti tečaji se začnejo s 15. februarja in končajo s 15. decembrom 1899. V Mariboru se bo sprejelo v letu 1899. 12, v Lipnici 20 in na Bregu pri Ptujju tudi 20 mladih posestniških sinov. Leti dobijo prosto stanovanje, celo hrano in povrh 4 gld. na mesec.

Viničarji se imajo pri teh tečajih pred vsem praktično izuriti, na teoretično izobrazbo se bode oziralo le v toliko, kolikor je najpotrebniše vedeti pri novih nasadih.

Po dokončanem tečaju dobijo obiskovalci spričevalo sposobnosti.

Glede vsprejema v eden teh tečajev morajo se prošniki saj do 25. jan. 1899 v katerem omenjenih zavodov (v katerega žele biti sprejeti) osebno zglasiti in s seboj prinesiti:

1. nekolekovanu prošnjo za sprejem,
2. dokaz, da so že dovršili 17. leto,
3. npravnstveno spričalo, ki mora biti potrjeno od župnijskega urada,
4. zdravnikovo spričalo, da prošniki nimajo kake nalezljive bolezni, in
5. odpustnico iz ljudske šole.

Pri vstopu se morajo prošniki zavezati, od 15. februarja do 15. decembra neprestano ostati v tečaju in izpolnovati vse izobrazbi namenjene uredbe deželnih strokovnih organov.

V Gradcu, 1. januarja, 1899.

1—2 Štaj. dež. odbor.

Mlin, dobro ohranjen s 35—40 konjskimi močmi, za umetni mlin najbolje pripravljena, malo hišo in malim vrtom. Na hiši je gostilna. Leži na Spodnjem Štajerskem ob hrvaški meji in je za nizko ceno 5500 gld. na prodaj. 1500—2000 gld. naj se takoj vložijo, ostanek pa po določenih obrokih vplačuje.

Ponudbe naj se vračajo upravnistvu tega lista pod „mlin 1000“.

Učenec slovenskega in nemškega jezika zmožen, iz boljše hiše, se takoj vsprejme v trgovino mešanega blaga pri

Alojziju Vrščič-u, trgovcu v Ljutomeru.

Kuharica

poštenega obnašanja in vešča vsakega dela, stara 34 let, želi nastopiti službo v kakem župnišču.

Naslov pové upravnistvo lista. 3-3

Zahvala.

Za mnogo dokazov ljubeznipolnega sočutja med boleznijo moje srčnojubilne žene, gospe

PAVLINE,

kakor tudi za mnogobrojno udeležbo pri sprevedu in za krasne vence se tem potom najpriščneje zahvaljujem.

V Mariboru, dne 4. januarja 1899.

Feliks Ferk.

Zahvalnice!!

Spoštovani gospod

Hvala Vam, da ste mi poslali tako izvrstno zdravilo zoper kašelj in prsobol. Porabil sem samo edno steklenico trpotčevega soka, pa mi je skoraj preminol kašelj in prsobol. Pošljite mi takoj še 3 steklenice Vašega izvrstnega trpotčevega soka in zraven 2 zavitka čaja zoper kašelj.

S spoštovanjem Vaš hvaležni

Jakob Suppan.

V Divači, 19. okt. 1897.

Trpotčev sok (Spitzwegerich-Saft), izvrstno sredstvo zoper kašelj, prsobol, hrip, naduhi in zastarele bolezni, se dobiva vedno svež v lekarni k „Zrinjskemu“ (H. Brodjovin, Zagreb, Zrinjski trg, št. 20).

Vsakdo naj pazi na varstveno znamko, ker samo oni trpotčev sok je iz moje lekarne, ki ima na steklenici sliko Nikolaja Šubića Zrinjskega, bana hrvaškega.

Cena steklenice trpotčevega soka takoj plačanega 75 kr. Zraven trpotčevega soka je dobro rabiti tudi gorski čaj zoper kašelj.

Cena enega zavitka gorskega čaja takoj plačano stane 35 kr.

Jedno kakor drugo se pošilja vsak dan po poštnem povzetju. Kdor pošlje denar naprej, naj pridene za tovarni list in zabojček 20 kr.

Lekarna k Zrinjskemu

H. Brodjovin,

Zagreb, Zrinjski trg, št. 20.

Cenjeni gospod lekarnar!

Pred kratkim sem naročil pri Vas steklenico krepilnih švedskih kapljic. One so meni in mojim znancem ugajale dobro, zato Vas najtopleje zahvalim za to zdravilo. Blagovolite mi za moje znance poslati še 3 steklenice po 80 kr. po poštnem povzetju.

V Modrušu, dne 26. velikega travna 1898.

S spoštovanjem

Vid Zanić.

Prave krepilne švedske kapljice delujejo izvrstno proti vsem želočnim boleznim, pomagajo k prebavljenju, čistijo krv in krepčajo želodec. Po teh kapljicah izginejo vse bolezni želodca in črev, pa se dobi dober tek.

Treba pa paziti na varstveno znamko, ker samo one krepilne švedske kapljice so iz moje lekarne, ki imajo na steklenici sliko Nikolaja Šubića Zrinjskega, bana hrvaškega.

Cena edne steklenice krepilnih švedskih kapljic takoj plačanega 80 kr.

Pošilja se vsak dan po poštnem povzetju.

Kdor pošlje naprej denar, naj za poštno spremnico in zabojček doda 20 kr.

Lekarna k Zrinjskemu

H. Brodjovin,

Zagreb, Zrinjski trg, št. 20.

Ako naročbe znašajo 5 gold. in več, pošiljajo se franko.

Vsem čč. gg. duhovnikom,

posebno onim, ki so me blagovoljno z naročili podpirali, želi prav srečno in veselo novo leto in se tudi za to leto v blagovoljna naročila najtopleje priporoča z izrazom najodličnejšega spoštovanja.

Jože Štebih,

bivši bogoslovec in trgovec na Humu.

Magacinèr

za pekarijo, za prodajalnico soli in moke, z ekonomijo, ki razume tudi kupovalcem streči, opravljati posla v kleti, žito kupovati, vešč nemškega in slovenskega jezika, kakor tudi pisanja in računanja, se sprejme takoj. Plača: 15—20 gld. in cela hrana. — Enako se išče

kočijaž

s plačo 10 gld. in hrano. Popraša se pri **Jožefu Orniću** v Ptujju.

Prespoštovani gospod!

Moja žena je ležala tri mesece na trganju in kostoboli. Ko pa je začela rabiti Vaše „mazilo proti kostoboli“, vstala je že tretji dan, pa danes hvala Bogu hodi. Zahvaljajoč Vas za to izvanredno mazilo, ostajam pokoren sluga

Jernej Lisčík.

V Strmcu poleg Stubice, 22. mal. travna 1898.

Mazilo proti kostoboli (Fluid)

je prav dobro zdravilo zoper trganje v kosteh, revmatizmu, bolečine v križu, prehlajanje pri prepihu itd. Mazilo jači utrjene žile ter krepki stare, ki trpijo na slabosti nog.

Vsaka steklenica mora imeti varstveno znamko, t. j. sliko Nikolaja Šubića Zrinjskega, bana hrvaškega, ker samo ono mazilo je iz moje lekarne, ki nosi na steklenici to varstveno znamko.

Cena edne steklenice tega mazila takoj plačanega 75 kr.

Vsak dan se pošilja po poštnem povzetju.

Kdor denar pošlje naprej, naj pridene za poštno spremnico in zabojček 20 kr.

13—32

Lekarna k Zrinjskemu,

H. Brodjovin,

Zagreb, Zrinjski trg, št. 20.